

## A2-alamkategoria mootorsõiduki juhi ettevalmistamise esmaõppe algastme õppekava

|                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|---------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Koolitaja</b>                      | Jaanus Raak                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| <b>Õppekava nimetus</b>               | A2-alamkategoria mootorsõiduki juhi ettevalmistamise esmaõppe algastme õppekava                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <b>Õppeviis</b>                       | kontaktõpe, e-õpe, iseseisev õpe                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <b>Koolituse liik</b>                 | kursus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| <b>Liiklusteooria õppemaht</b>        | vähemalt 24 akadeemilist tundi                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| <b>Sõiduõppe maht</b>                 | vähemalt 12 sõidutundi                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| <b>Õppetöö keeled</b>                 | eesti                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| <b>Kontrollivorm</b>                  | eksam                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| <b>Hindamiskriteeriumid</b>           | <p>Koolitus lõpeb teooria- ja sõidueksamiga. Teooriaeksami temaatika vastab MKMi määruse nr 50 „Mootorsõidukijuhi eksamineerimise, talle juhtimisõiguse andmise kord ja juhiloa vormid ning nõuded eksamisõidukitele“ lisas 2 toodud temaatikale. Eksam korraldatakse testide vormis. Hindamissüsteem: sooritatud/mittesooritatud. Eksam koosneb 45st ühe õige vastusega küsimusest, millest 10 küsimust käsitlevad liiklusohutust. Eksam arvatakse sooritatuks, kui õigete vastuste arv on vähemalt 42, kusjuures liiklusohutusteemalistes küsimustes ei tohi olla üle 1 vea. Küsimustele vastamiseks antakse kuni 35 minutit.</p> <p>Sõidueksamile lubatakse õppur pärast teooriaeksami edukat sooritamist. Sõidueksam võetakse vastu kahes järgus. Eksami esimeses järgus hinnatakse MKMi määruse nr 50 „Mootorsõidukijuhi eksamineerimise, talle juhtimisõiguse andmise kord ja juhiloa vormid ning nõuded eksamisõidukitele“ lisas 3 toodud harjutuste sooritamist. Hindamine toimub vastavalt samas lisas toodud reeglitele. Eksami teises järgus kontrollitakse eksamineeritava oskust sõidukit iseseisvalt, ohutult, säästlikult ja sujuvalt juhtida erineva liiklustihedusega asula- ja asulavälistel teedel. Sõidueksam hinnatakse lähtudes MKMi määruse nr 50 „Mootorsõidukijuhi eksamineerimise, talle juhtimisõiguse andmise kord ja juhiloa vormid ning nõuded eksamisõidukitele“ lisas 3 ja 4 toodud nõuetest. Hindamissüsteem: arvestatud (A) / arvestatud märkustega (AM) / mittearvestatud (MA). Eksam arvatakse sooritatuks (A või AM), kui eksamineeritava sõiduoskused on piisavad, et sooritada vajalikke harjutusi ning juhtida sõidukit kindlalt, ohutult ja iseseisvalt. Sõidueksam loetakse mittesooritatuks, kui eksamineeritav tekitab harjutuse sooritamisel liiklusohutliku olukorra, ohustab inimest, sõidukit, kukub, sõidab vastu tähiskoonust või ei ole suuteline kahe katsega harjutust sooritama. Samuti lõpeb sõidueksamil hindamine, kui juhtimisel esineb vigu ja loomult ohtlikku käitumist, mis võib ohustada eksamisõidukit, selles sõitjaid või teisi liiklejaid.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| <b>Eesmärgid</b>                      | Koolituse eesmärk on anda tulevasele sõidukijuhile teadmised, oskused ja hoiakud liikluses käitumiseks kooskõlas A2-alamkategoria mootorsõiduki juhile kehtestatud kvalifikatsiooninõuetega. Koolituse eesmärk on samuti luua eeldused juhi vastutustundliku liikluskäitumise ning ohutu, iseseisva, teisi liiklejaid arvestava ja keskkonda säästva käitumise kujunemiseks.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| <b>Sisu</b>                           | Õppeained on toodud allpool.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| <b>Õpiväljundid</b>                   | Õpiväljundid on esitatud allpool.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| <b>Õppetöö korralduslikud alused</b>  | <p>Koolitus vastab liiklusseaduse, MKMi määruse nr 60 „Mootorsõidukijuhi ettevalmistamise tingimused ja kord ning mootorsõidukijuhi ettevalmistamise õppekavad“ ning MKMi määruse nr 54 „Nõuded mootorsõidukijuhi koolitaja õppevahenditele, õppeväljakutele ja õppesõidukitele“ nõuetele. Koolitust viivad läbi vähemalt keskharidusega õpetajad, kes omavad kehtivat mootorsõidukijuhi õpetaja tunnistust. Koolituse lõpetanu saab koolituskursuse tunnistuse.</p> <p>Õpingute alustamiseks peab õppur õppetöö alustamise ajaks olema vähemalt 15,5-aastane ning omama taotletava kategooria mootorsõiduki juhtimist lubava märkega kehtivat tervisetõendit.</p> <p>Juhi esmaõpe jaguneb alg- ja lõppastme õppeks. Algastmes toimub juhi ettevalmistamine liiklusteooriaõppe ja õppesõitude vormis. Algastme õpe lõpeb riiklike eksamite sooritamisega Transpordiametis ja esmase juhiloa saamisega. Lõppastme õppe pikkus on 23 kuud, mille käigus täiendab esmase juhiloa omanik oma oskusi liikluses iseseisvalt. Lõppastme õpe lõpeb juhiloa saamisega.</p> <p>Liiklusteooriaõppe maht on vähemalt 24 tundi, tegelik maht on individuaalne. Aineid läbitakse üldjuhul õppekavas toodud järjestuses. Aineid läbitakse üldjuhul õppekavas toodud järjestuses. Teoorialoenguid korraldatakse nõuetekohases õppeklassis, mis on varustatud projektori-, tahvli- ja mugava mööbliga (lauad, toolid). Ühe teooriatunni pikkus on 45 minutit. Õppevormiks on auditoorne õppevorm. Õppetöö käigus antakse iseseisev töö, mille eesmärk on materjali süvendatud õppimine ja loengus saadud teadmiste kinnistamine. Iseseisva töö osakaal on individuaalne. Auditoorse õppevormi asemel võidakse kasutada elektroonilist õppevormi. Sel juhul on elektroonilise õppevormi osakaal kuni 100%.</p> <p>Õppesõitude minimaalne maht on 12 sõidutundi, tegelik maht on individuaalne. Õppesõitu korraldatakse nõuetekohases õppesõidukiga, mis on oma tehniliste omaduste poolest sarnane Eesti tavapäraste vastava kategooria sõidukitega. Ühe sõidutunni pikkus on 45 minutit. Iga õppesõidu lõpus märgib õpetaja õpingukaardile õppesõidutundide arvu ja hinnangu (kirjaliku tagasiside) õpilase oskuste kohta. Lisaks võib õpetaja hinnata sõidutunnil omandatud õpiväljundeid (hindamissüsteem on arvestatud / mittearvestatud). Õppesõitude teemad läbitakse üldjuhul õppekavas toodud järjestuses. Sõiduõppe aine „Mootorratta käsitlemine“ toimub õppeväljakul. Linnaliiklusesse lubatakse õppur pärast õppeaine „Mootorratta käsitlemine“ läbimist.</p> <p>Jätkuõppe kaudu valmistatakse ette juhtimisõiguse taotlejaid, kes ei ole riiklikku sõidueksamit kolme korraga sooritanud. Selle eesmärk on juhi süvendatud ettevalmistamine, et tagada vajalike teadmiste ja oskuste omandamine. Õpilane peab esitama koolitajale viimase kolme sõidueksami kaardid. Juhi jätkuõpe toimub üldjuhul õppesõidu vormis, selle sisu määrab sõiduõpetaja, lähtudes sõidueksami mittesooritamise põhjustest. Jätkuõppe minimaalne maht on kaks sõidutundi.</p> |
| <b>Õppematerjalide loend</b>          | Liikluslab Baltic OÜ e-õppe keskkond, „Teooria lihtsas keeles“ (J. Ess, 2023), „Nutikad liiklusteid“ (Liikluslab, 2023)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| <b>Õppekavarühm</b>                   | Transporditeenused                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| <b>Õpingute alustamise tingimused</b> | Vastavalt liiklusseadusele ja MKMi määrusele nr 60 „Mootorsõidukijuhi ettevalmistamise tingimused ja kord ning mootorsõidukijuhi ettevalmistamise õppekavad“.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| <b>Õppekava koostamise alus</b>       | Koostatud majandus- ja kommunikatsiooniministri 27. juuni 2011. a määruse nr 60 „Mootorsõidukijuhi ettevalmistamise tingimused ja kord ning mootorsõidukijuhi ettevalmistamise õppekavad“ alusel.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| <b>Kinnitatud</b>                     | Õppekava on kinnitatud 01.10.2023                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |

## Teooria- ja sõiduõppe ained ja õppemahud

| Esmaõppe algaste                                           |                   |                                                            |                   |
|------------------------------------------------------------|-------------------|------------------------------------------------------------|-------------------|
| Teooriaõpe                                                 |                   | Sõiduõpe                                                   |                   |
| Õppeaine                                                   | Õppetunde         | Õppeaine                                                   | Sõidutunde        |
| 1. Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest           |                   |                                                            |                   |
| 2. Iseseisvaks õppimiseks juhendamine                      |                   |                                                            |                   |
| 3. Liiklus kui süsteem                                     |                   |                                                            |                   |
| 4. Ohutu liiklemise põhimõtted                             |                   |                                                            |                   |
| 5. Teiste liiklejatega arvestamine                         |                   |                                                            |                   |
| 6. Mootorratta turvalisus                                  |                   |                                                            |                   |
| 7. Inimene sõidukijuhina                                   |                   |                                                            |                   |
| 8. Sõidu alustamine ja mootorratta asukoht sõites          |                   |                                                            |                   |
| 9. Sõidujärjekord sõites                                   |                   |                                                            |                   |
| 10. Sõidu eripära asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis  |                   |                                                            |                   |
| 11. Mootorratta peatamine ja sõidu lõpetamine              |                   |                                                            |                   |
| 12. Käitumine liiklusõnnetuse korral                       |                   | 1. Juhi tööasend ja turvavarustus                          |                   |
| 13. Grupis sõit                                            |                   | 2. Mootorratta käsitlemine                                 |                   |
| 14. Möödasõit, möödumine ja ümberpõige                     |                   | 3. Mootorratta juhtimine vähese liiklusega teel            |                   |
| 15. Sõidu planeerimine riski vältimise eesmärgil           |                   | 4. Mootorratta juhtimine erinevates liiklussituatsioonides |                   |
| 16. Keskkonda säästev mootorratta kasutamine               |                   | 5. Möödasõit, möödumine ja ümberpõige                      |                   |
| 17. Mootorratta juhtimine rasketes tee- ja ilmastikuoludes |                   | 6. Mootorratta juhtimine planeeritud teekonnal             |                   |
| 18. Teooriaeksam                                           |                   | 7. Sõidueksam                                              |                   |
| Õppetundide arv                                            | kokku vähemalt 24 | Sõidutundide arv                                           | kokku vähemalt 12 |

| Jätkuõpe     |                                                             |                           |            |
|--------------|-------------------------------------------------------------|---------------------------|------------|
| Teooriaõpe   |                                                             | Sõiduõpe                  |            |
| Teema        | Õppetunde                                                   | Teema                     | Sõidutunde |
| JÕ. Jätkuõpe | vajaduse korral<br>(õppemaht määratakse<br>individuaalselt) | JÕ. Jätkuõpe              | 2          |
|              |                                                             | Kokku jätkuõppes vähemalt | 2          |

# Õpiväljundid

## ESMAÕPPE ALGASTME ÕPIVÄLJUNDID

### 1. TEOORIAÕPPE ÕPIVÄLJUNDID

- 1.1. Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest. Pärast koolitust õpilane:
  - 1.1.1. teab juhiloa saamise tingimusi ja korda;
  - 1.1.2. teab õppetöö korraldust;
  - 1.1.3. teab õppetööd korraldavaid õigusakte ja dokumente;
  - 1.1.4. on omaks võtnud juhi ettevalmistamise määruises seatud juhikoolituse eesmärgid.
- 1.2. Iseseisvaks õppimiseks juhendamine. Pärast koolitust õpilane:
  - 1.2.1. on valmis vastutama oma õppimise eest;
  - 1.2.2. on koostanud individuaalse õppeplaani;
  - 1.2.3. teab, kuidas autokool toetab iseseisvat õppimist ja kellelt saab vajaduse korral abi.
- 1.3. Liiklus kui süsteem. Pärast koolitust õpilane:
  - 1.3.1. teab liiklussüsteemi eri osadega seotud termineid;
  - 1.3.2. teab liikluskorralduse põhimõtteid, liikluskorraldusvahendite ja reguleerija märguannete tähendusi;
  - 1.3.3. mõistab liiklust kui süsteemi ja enda rolli selle süsteemi osana;
  - 1.3.4. teab liikluse positiivset ja negatiivset mõju inimese elule ja tervisele.
- 1.4. Ohutu liiklemise põhimõtted. Pärast koolitust õpilane:
  - 1.4.1. mõistab, et ohutu liiklemise põhimõtted on õigete tähelepanekute tegemine, oludele vastava sõidukiiruse valik, õigeaegsed ja piisavad märguanded, ohutu piki- ja külgahe hoidmine, liiklusreeglitest kinnipidamine ja teiste liiklejatega arvestamine;
  - 1.4.2. teab piki- ja külgahe ning sõidukiiruse valimise reegleid;
  - 1.4.3. teab märguandeid ja nende kasutamise reegleid;
  - 1.4.4. on välja töötanud isiklikud ohutu liiklemise põhimõtted.
- 1.5. Teiste liiklejatega arvestamine. Pärast koolitust õpilane:
  - 1.5.1. teab, et liikluses osaleb eri liiklejarühmi;
  - 1.5.2. teab eri liiklejarühmade käitumise eripärasid;
  - 1.5.3. teab eri liiklejarühmade ja sõidukiliikidega (nt vähekaitstud liiklejad, suured sõidukid, eritalituse sõidukid jt) seotud ohtu suurendavaid tegureid;
  - 1.5.4. on olemas valmidus liikluses ohutuse tagamiseks arvestada eripäradega, mis on seotud eri liiklejarühmade ja sõidukiliikidega;
  - 1.5.5. mõistab teiste liiklejatega ja sõitjatega arvestamise tähtsust;
  - 1.5.6. on motiveeritud arvestama teiste liiklejate ja sõitjatega, eelkõige vähekaitstud liiklejatega, ja tagama oma käitumisega nende ohutuse.
- 1.6. Mootorratta turvalisus. Pärast koolitust õpilane:
  - 1.6.1. mõistab mootorratta kasutusjuhendiga tutvumise olulisust;
  - 1.6.2. teab mootorratta tüüpe ja nende erinevusi ning iga tüübi kohta tegureid, mis suurendavad riske;
  - 1.6.3. teab sõitjate- ja veoseveo ning turvavarustuse kasutamise nõudeid;
  - 1.6.4. teab turvavarustuse vale kasutamisega või mittekasutamisega seotud ohte ja on motiveeritud turvavarustust kasutama;
  - 1.6.5. teab mootorrattale istumise ja sellelt mahatulekuga seotud ettevaatusabinõusid;
  - 1.6.6. teab mootorratta eri mehhanismide tööpõhimõtteid;
  - 1.6.7. teab kasutatavale mootorrattale ajakohaseid tehnoseisundi nõudeid;
  - 1.6.8. teab keskkonnanoõudeid mootorratta kasutamisel;
  - 1.6.9. teab kasutatava lisa- ja mugavusseadmete mõju liiklusohutusele ja mootorratta juhitavusele;
  - 1.6.10. teab mootorratta pukseerimise reegleid.
- 1.7. Inimene sõidukijuhina. Pärast koolitust õpilane:
  - 1.7.1. teab inimeste mitmesuguse liikluskäitumise põhjuseid;
  - 1.7.2. teab, kuidas sõidu motiivid, sõiduteekonna ja aja plaanimine, sotsiaalne surve, juhi seisund ja teadlikkus enda juhtimisvõimest mõjutavad juhi käitumist, sealhulgas soov end tõestada ja liigne enesekindlus;
  - 1.7.3. teab enda isiksuseomadustest, hoiakutest ja elustiilist tulenevaid võimalikke riske liikluskäitumisele;
  - 1.7.4. on enda jaoks välja töötanud strateegiad ning oskab vältida kahjulikku mõju, mis tuleneb isiksusega või tervisliku seisundiga seotud asjaoludest ja võib mõjutada liikluskäitumist;
  - 1.7.5. on oma eesmärkides ja käitumises motiveeritud väärtustama elu, ohutust ja keskkonnasäästlikkust.
- 1.8. Sõidu alustamine ja mootorratta asukoht sõites. Pärast koolitust õpilane:
  - 1.8.1. teab, kuidas mootorrattaga ohutult sõitu alustada;
  - 1.8.2. teab mootorratta asukoha valimise reegleid;
  - 1.8.3. teab, kuidas valida mootorratta asukohta teel, et vältida riske ja säästa keskkonda;
  - 1.8.4. on motiveeritud oma sõitu riskide vältimiseks ja keskkonna säästmiseks plaanima.
- 1.9. Sõidujärjekord sõites. Pärast koolitust õpilane:
  - 1.9.1. oskab rakendada probleemülesannete lahendamisel teede ristumis- ja lõikumisaladel ja teega külgnevate aladel ning raudteeülesõidukohtadel sõidujärjekorra määramise liiklusreegleid;
  - 1.9.2. omab ülevaadet teede lõikumisalade ja raudteeülesõidukoha ületamise riskidest ning nende vältimise võimalustest;
  - 1.9.3. on motiveeritud vältima raudteeülesõidukoha ületamisega ning teede lõikumisalade ja teega külgnevate aladega seotud võimalikke ohte.
- 1.10. Sõidu eripära asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis. Pärast koolitust õpilane:
  - 1.10.1. teab mootorratta juhtimise eripära asulavälisel teel ja kiirteel, võrreldes mootorratta juhtimisega asulas;
  - 1.10.2. omab ülevaadet asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis mootorratta juhtimisega seotud riskidest ja nende vältimise võimalustest;
  - 1.10.3. on motiveeritud järgima asulavälisel teel ja kiirteel mootorrattast juhtides sõidukiirusele kehtestatud piiranguid ning hoidma ohutut piki- ja külgahe.
- 1.11. Mootorratta peatamine ja sõidu lõpetamine. Pärast koolitust õpilane:
  - 1.11.1. teab mootorratta peatamise ja sõidu lõpetamise erinevusi;
  - 1.11.2. oskab mootorratta peatamise ja sõidu lõpetamise reegleid rakendada probleemülesande lahendamisel;
  - 1.11.3. teab ohtu suurendavaid tegureid mootorratta peatamisel ja sõidu lõpetamisel (pehme ja ebatasane pinnas, teekatte eripärast lähtuvad ohud, kallak ja tõus jms).

- 1.12. Käitumine liiklusõnnetuse korral. Pärast koolitust õpilane:
  - 1.12.1. teab, kuidas liiklusõnnetuse korral õigesti käituda;
  - 1.12.2. teab liiklusõnnetuse korral vale käitumise tagajärgi;
  - 1.12.3. teab kohustusliku liikluskindlustuse ja kaskokindlustusega seonduvat.
- 1.13. Grupis sõit. Pärast koolitust õpilane:
  - 1.13.1. teab grupi ülesehitamise eri võimalusi (grupis olevate mootorrattaste asukoht teel), lähtudes grupi suurusest, tee iseärasustest, sõidu eesmärgist, mootorratta iseärasustest, juhtide kogemusest jms;
  - 1.13.2. mõistab, et grupi ülesehitusest sõltub sõidu ohutus;
  - 1.13.3. teab grupis sõidul teabe vahetamise eri võimalusi (käeviiped, raadiojaamade kasutamine, navigatsiooniseadmete kasutamine);
  - 1.13.4. mõistab, et enne grupis sõidu algust on tähtis leppida kokku ohutuse tagamiseks vajaliku teabe vahetamise viisid.
- 1.14. Möödasõit, möödumine ja ümberpöige. Pärast koolitust õpilane:
  - 1.14.1. teab mootorrattaga möödasõidu, möödumise ja ümberpöikega seotud erinevusi (grupis sõidul, mootorratta tüübist olenevad jms);
  - 1.14.2. mõistab, et teel, kus pärisuunas on kaks või enam teekattemärgistega tähistatud sõidurada, on tiheda liikluse korral ohtlik mööduda eessõitvatest sõidukitest, kui kõik rajad on ühtlaselt koormatud.
- 1.15. Sõidu plaanimine riski vältimise eesmärgil. Pärast koolitust õpilane:
  - 1.15.1. teab, milliseid ettevalmistusi tuleb enne pikemat või lühemat sõitu teha;
  - 1.15.2. mõistab, et sõidu plaanimisega on võimalik mõjutada sõidu ohutust ja säästlikkust;
  - 1.15.3. on motiveeritud sõitu plaanima;
  - 1.15.4. teab, et sõitu kavandades tuleb hinnata ja arvesse võtta tegureid, mis võivad avaldada mõju tema käitumisele juhina (nt elustiil, sõidu motiivid, sotsiaalne pinge, joove, uimastid, väsimus, halb nägemine jms).
- 1.16. Keskkonda säästev mootorratta kasutamine. Pärast koolitust õpilane:
  - 1.16.1. teab, kuidas mootorratta kasutamine keskkonnale mõjub ja kuidas seda kahjulikku mõju saab vähendada;
  - 1.16.2. oskab leida mootorratta kasutusjuhendist teavet keskkonna säästmise kohta;
  - 1.16.3. teab, kuidas jälgida kütusekulu;
  - 1.16.4. on mootorratta kasutamisel motiveeritud keskkonda säästma;
  - 1.16.5. mõistab, et säästlik sõiduviis on ühtlasi ohutu sõiduviis.
  - 1.16.6.
- 1.17. Mootorratta juhtimine rasketes tee- ja ilmastikuoludes. Pärast koolitust õpilane:
  - 1.17.1. teab mootorrattale mõjuvate jõudude olemust ja oskab neid mootorrattaga sõitmisel arvestada;
  - 1.17.2. teab rasketes tee- ja ilmastikuoludes mootorratta juhtimisega seotud ohte ja kuidas neid ohte oma käitumisega vältida;
  - 1.17.3. teab, kuidas tulesid nähtavuse parandamiseks õigesti kasutada vastutuleva sõidukiga kohtudes, eesolevale sõidukile järele jõudes ja/või mööda sõites ning parkimisel ja peatumisel, sh hädapeatuse korral;
  - 1.17.4. mõistab, et pimedal ajal on nähtavus palju halvem kui valgel ajal, vaatamata tulede õigele kasutamisele, ning teab, et seda puudujääki saab kompenseerida sõidukiiruse vähendamisega;
  - 1.17.5. on motiveeritud sõitma oludele vastava sõidukiirusega ning õige piki- ja külgsuunaga;
  - 1.17.6. saab aru pimedal ajal esinevatest ohtudest, eriti neist, mis puudutavad kergliiklust.

## 2. SÕIDUÕPPE ÕPIVÄLJUNDID

- 2.1. Juhi tööasend ja turvavarustus. Pärast koolitust õpilane:
  - 2.1.1. oskab teha mootorratta sõidueelset kontrolli, vajaduse korral kasutades mootorratta käsiraamatut;
  - 2.1.2. oskab reguleerida tööasendi ja tahavaatepeeglid juhile sobivaks;
  - 2.1.3. oskab kasutada mootorratta turvavarustust ja aidata kaassõitjatel turvavarustust kinnitada, samuti selgitada turvavarustuse kasutamise vajalikkust;
  - 2.1.4. oskab kasutada mootorrattale paigaldatud lisa- ja mugavusseadmeid;
  - 2.1.5. teab juhi vales tööasendist ja turvavarustuse vales kasutamisest tulenevaid ohte;
  - 2.1.6. on motiveeritud kasutama turvavarustust ja nõudma turvavarustuse kasutamist sõitjalt.
- 2.2. Mootorratta käsitsemine. Pärast koolitust õpilane:
  - 2.2.1. oskab käsitseda mootorrattast ohutult ja keskkonda säästvalt tasemel, et jätkata sõidu õppimist vähese liiklusega teel;
  - 2.2.2. teab mootorratta vale käsitlemisega seonduvaid ohte ja mõju keskkonnale ning oskab sooritada erimanöövreid;
  - 2.2.3. omab realistlikku arusaama mootorratta käsitlemisega seotud isiklikest tugevatest ja nõrkadest külgedest;
  - 2.2.4. tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud mootorratta käsitlemisega, ning oskab käitumises nendega arvestada;
  - 2.2.5. on motiveeritud mootorrattast käsitsema ohutult ja keskkonda säästvalt.
- 2.3. Mootorratta juhtimine vähese liiklusega teel. Pärast koolitust õpilane:
  - 2.3.1. oskab käsitseda mootorrattast ohutult ja keskkonda säästvalt viisil, et alustada sõidu õppimist eri liiklussituatsioonides;
  - 2.3.2. omab vajalikke oskusi vähese liiklusega teel liiklemiseks;
  - 2.3.3. oskab peatuda ja parkida teel;
  - 2.3.4. teab vähese liiklusega teel sõiduga seotud ohte ja oskab neid ohte oma käitumisega vältida;
  - 2.3.5. mõistab, et juhil kui suurema ohuallika valdajal tuleb võtta vastutus enda ja teiste elu ning tervise eest;
  - 2.3.6. omab realistlikku arusaama vähese liiklusega teel sõitmisega seotud isiklikest tugevatest ja nõrkadest külgedest;
  - 2.3.7. tajub ja teab isiklike nõrku külgi, mis on seotud mootorratta juhtimisega vähese liiklusega teel, ning oskab oma käitumises nendega arvestada.
- 2.4. Mootorratta juhtimine erinevates liiklusolukordades. Pärast koolitust õpilane:
  - 2.4.1. oskab keerulisema ja tihedama liiklusega teel käsitseda mootorrattast ohutult ja keskkonda säästvalt;
  - 2.4.2. oskab teel eri liiklusolukordades kasutada asjakohaseid toimetulekuoskusi;
  - 2.4.3. teab eri liiklussagedusega teel sõitmisega seotud ohte ja oskab neid oma käitumisega vältida;
  - 2.4.4. mõistab, et juhil kui suurema ohuallika valdajal, tuleb võtta vastutus enda ja teiste elu ning tervise eest;
  - 2.4.5. omab realistlikku arusaama eri liiklussagedusega teedel sõitmisega seotud isiklikest tugevatest ja nõrkadest külgedest;
  - 2.4.6. tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud mootorratta juhtimisega eri liiklussagedusega teedel, ning oskab liikluskäitumises nendega arvestada;
  - 2.4.7. on võimeline kohanema liikluses toimuvate muutustega;
  - 2.4.8. on võimeline hindama võimaliku liiklusohutliku olukorra tõsidust ja reageerima kohaselt;
  - 2.4.9. on võimeline liiklusoludega arvestades mootorrattast juhtima kindlal teelõigul lubatud suurima sõidukiirusega.
- 2.5. Möödasõit, möödumine ja ümberpöige. Pärast koolitust õpilane:
  - 2.5.1. oskab hinnata ohutuks möödasõiduks vajalike eelduste olemasolu;
  - 2.5.2. mõistab, et möödasõit ei ole kohustuslik manööver;
  - 2.5.3. oskab ohutult mööda sõita nii päri- kui ka vastassuunavööndi kaudu;
  - 2.5.4. oskab käituda möödasõidetava rollis;

2.5.5. omab realistlikku arusaama isiklikest tugevatest ja nõrkadest külgedest, mis on seotud möödasõidu, möödumise ja ümberpõikega.

2.6. Mootorratta juhtimine plaanitud teekonnal. Pärast koolitust õpilane:

2.6.1. oskab nii asulas kui ka väljaspool asulat sõitu plaanida ja koostatud plaani järgi sõita;

2.6.2. mõistab, et sõidu plaanimisega on võimalik mõjutada sõidu ohutust ja säästlikkust;

2.6.3. on motiveeritud sõitu plaanima, et vältida riske ja säästa keskkonda;

2.6.4. sõiduteekonda kavandades hindab ja võtab arvesse tegureid, mis võivad mõjutada tema kui juhi käitumist, näiteks elustiil, sõidu motiivid, sotsiaalne pinge, joove, uimastid, väsimus ja halb nägemine.